

**IXTISOSLASHTIRILGAN TA'LIM MUASSASALARI AGENTLIGI MAKTABLARIGA
QABUL IMTIHONI MATERIALLARI SPETSIFIKATSIYASI**

MATEMATIKA
6-SINF
2025/2026-o'quv yili

I. Ixtisoslashtirilgan maktablarga qabul imtihonlarini o'tkazishdan maqsad

Matematika fanidan bilim darajasini aniqlash, muammolarni hal qilishda bilimlarini qo'llay olish, xulosa chiqarish va qaror qilish ko'nikmalarini tekshirish hamda munosib o'quvchilarni tanlash.

II. Qabul imtihoni variantining tuzilishi

Imtihon savollarining har bir varianti kognitiv darajasi bilish, qo'llash, mulohaza qilish bo'lgan 30 ta bitta muqobil javobga ega bo'lgan test topshiriqlaridan iborat.

Topshiriqlar umumiy o'rta ta'lim maktablarining 4-5 sinflarining matematika fani o'quv dasturlari asosida tuziladi.

Har bir imtihon variantining savol va topshiriqlari matematika fani bo'yicha quyidagi mazmun sohalarni qamrab olgan (1-jadval):

Sonlar va amallar;

Algebra va funksiyalar;

Geometriya va o'lchashlar;

Statistika va ehtimollik.

Shuningdek, imtihon savollari uchta kognitiv darajaga mos tuzilgan (2-jadval):

Bilish;

Qo'llash;

Mulohaza.

1-jadval
Mazmun sohalari bo'yicha topshiriqlarning taqsimoti

Mazmun soha	Topshiriqlar soni	Topshiriqlarning foizi
Sonlar va amallar	10	33
Algebra va funksiyalar	8	27
Geometriya va o'lchashlar	9	30
Statistika va ehtimollik	3	10
Jami	30	100

2-jadval
Baholanadigan ko'nikmalar taqsimoti

Fan	Bilish	Qo'llash	Mulohaza
Sonlar va amallar	3	4	3
Algebra va funksiyalar	1	5	2
Geometriya va o'lchashlar	2	4	3
Statistika va ehtimollik		2	1
Jami	6	15	9

Faoliyat turi	O'quv va aqliy faoliyat ko'nikmalari darajasiga qo'yiladigan talablar
Bilish	Reproduktiv darajadagi topshiriqlarining mazmuni o'quvchilar tomonidan o'quv materiali qayta ishlanmasdan, ularning xotira qobiliyatini aniqlovchi, qonuniyatlar, xossalar, formula, tushuncha va atamalarining mohiyatini bilish, yodda saqlash va tanish, odatiy vaziyatlarda qo'llashga qaratilgan.
Qo'llash	Produktiv o'quv topshiriqlari – o'quvchilardan o'rganilgan mavzuga oid qonun va qonuniyatlar, xossalar va formulalarni qo'llash, berilgan topshiriqlarga mos usullarni tanlash, tahlil qilish, taqqoslash, qiyoslash, bir nechta qonun va qonuniyatlarni bir vaqtda qo'llab, umumlashtirish va xulosa yasashni talab qiladi.
Tahlil	Intellectual darajadagi topshiriqlar o'zlashtirilgan bilim, ko'nikma va malakalarni notanish vaziyatlarda qo'llash, tahlil qilish, sintezlash, qiyosiy taqqoslash, qonun va qonuniyatlarni qo'llab, umumlashtirishni talab qiladi.

3-jadval

Topshiriqlarda baholanadigan ko'nikmalar

№	Mavzular		
I	Natural sonlar va amallar	13% 4 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
1	Ko'p xonali sonlar ustida 4 amalga doir hisoblash	1	Ko'p xonali sonlar ustida 4 amalga doir hisoblashda amallar tartibi algoritmini qo'llay oladi.
2	Qoldikli bo'lishga doir matnli masalalar	1	Qoldikli bo'lish algoritmini matnli masalalar yechishda qo'llay oladi, fikrlarni izohlay oladi.
3	Bo'linish alomatlariga doir matnli masalalar	1	Bo'linish alomatlarini farqlay oladi, matnli masalalar yechishda qo'llay oladi, fikrlarni izohlaydi va asoslay oladi.
4	Ketma-ketliklar	1	Ketma-ketliklardagi qonuniyatni topib, uning noma'lum hadini topa oladi
II	Kasrlar, o'nli kasrlar	20 % 6 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
1	To'g'ri va noto'g'ri kasrlar	1	To'g'ri va noto'g'ri kasrlarga doir nostandart masalalarni yechishda mos qoidalarini qo'llaydi, asoslaydi, xulosa chiqara oladi.
1	Kasrlarni taqqoslash	1	Oddiy kasr va aralash sonlarni to'ldiruvchisini topish orqali taqqoslash va boshqa usullari bilan taqqoslab, ularni o'sish(kamayish) tartibida joylashtira oladi.
1	Kasrlarni qo'shish va ayirishga doir hisoblash	1	Turli maxrajli aralash kasrlar ustida qo'shish va ayirish amallarining xossalarini qo'llay oladi.
1	Aralash kasr ustida 4 amalga doir hisoblash	1	Turli maxrajli oddiy kasrlarni qo'shish va ayirish qoidalarini amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yechishda qo'llay oladi.
1	O'nli kasrlarga oid hisoblash	1	O'nli kasrlarni yig'indisi va ayirmasini topish qoidalarini turli ko'rinishdagi topshiriqlarda o'rinli qo'llay oladi.
10	O'nli kasrlarga doir masalalar	1	O'nli kasrlar ustida amallarning xossalarini amaliy masalalar yechishda qo'llaydi, asoslaydi, xulosa chiqara oladi.
III	Geometriya va o'lchovlar	30 % 9 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
11	To'g'ri chiziqdagi burchaklar va vertikal burchaklar	1	Qo'shni va vertikal burchaklarni ajratadi, noma'lum burchakni ularning xossalari qo'llab, topa oladi.
12	Nuqta atrofidagi burchaklar	1	Rasmda berilgan ma'lumotlardan foydalanib, nuqta atrofidagi noma'lum burchakni topishda vaziyatni baholab, xulosa chiqara oladi.
13	Geometrik shakllardagi noma'lum burchaklarni topish	1	Chizmada berilgan to'rtburchakdagi va uchburchakdagi noma'lum burchaklarini topishda qoidalarini qo'llaydi, asoslaydi va xulosa chiqaradi.

14	Koordinata burchagi	1	Koordinatalari bilan berilgan nuqtalarni koordinata burchagida tasvirlab, ularni tutashtirib hosil bo'lgan ko'pburchaklarning elementlarini topa oladi.
15	O'lchov birliklari	1	O'lchov birliklariga doir amaliy masalalarni yechishda berilgan o'lchov birligini boshqa o'lchov birligiga aylantiradi va aksincha.
16	Murakkab shakllarning perimetri	1	Murakkab shakl perimetrini topishga oid bir necha bosqichli masalalarni yechishda sodda shakl perimetrini topish qoidalarini qo'llay oladi.
17	Murakkab shakllarning yuzi	1	Shaklning yuzini topishga doir nostandart masalalarni yechishda sodda shakl yuzini topish qoidalarini qo'llaydi, asoslaydi va xulosa chiqaradi.
18	Hajmga doir matnli masala	1	Kub va kuboidning hajmini topishga doir bir necha bosqichli masalalarni yechishda mos formulalarni qo'llay oladi.
19	Ko'pyoqlilarning yoyilmasi	1	Hajmga doir murakkab va nostandart masalalarni yechishda tahlil qiladi, mos qoidalarni qo'llaydi va xulosa chiqaradi.
IV	Nisbat va proporsiya	17 % 5 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
20	Nisbatlar	1	Amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yechishda berilgan shartga ko'ra nisbatni topish qonuniyatini qo'llaydi va xulosa chiqaradi.
21	Sonning va miqdorning qismi va foizini topish	1	Sonning va miqdorning qismi, qolgan qismi va foizini topishga doir bir necha bosqichli matnli masalalarni yecha oladi.
22	Foizga doir masalalar	1	Foiz va QQS qatnashgan amaliy vaziyatlarga doir masalalarni izohlab yecha oladi.
23	Ikki miqdorning nisbati	1	Ikki miqdorning nisbatiga oid masalalarni yechishda mos qoidalarini qo'llay oladi.
24	Uch miqdorning nisbati	1	Uch miqdorning nisbatiga oid nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholaydi, tahlil qiladi va xulosa chiqaradi.
V	Ma'lumotlar tahlili	10 % 3 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
25	Ma'lumotlar bilan ishlashga oid masala.	1	Masalalar yechishda ma'lumotlarni diagramma, grafik, chizma va kontekstdan foydalanib, izohlay oladi.
26	O'rtacha qiymat	1	O'rtacha qiymatga oid masalalarni yechishda mos qoidalarini qo'llaydi va xulosa chiqaradi.
27	Venn diagrammasiga doir masalalar	1	Venn diagrammasidan foydalanib, to'plamlarning ayirmasi, yig'indisi va simmetrik yig'indisini topa oladi
VI	Tenglamalar	10 % 3 ta topshiriq	Baholanadigan ko'nikma
28	Chiziqli tenglamalar	1	Koeffitsiyenti birdan farqli bo'lgan bir necha amalli chiziqli tenglamalarning ildizini topa oladi.
29	Tenglamalar tuzib yechiladigan masalalar	1	Amaliy masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yaratadi, tenglamalar tuzib, noma'lum parametrlarni aniqlay oladi.
30	Ikkita jism harakatiga doir matnli masalalar	1	Nuqtalarning birgalikdagi bir tomonlama va qarama – qarshi tomonlama, quvish va kechikish harakatiga doir nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholaydi, tahlil qiladi va xulosa chiqaradi.
Jami :		100 % 30 ta topshiriq	

Javoblar varaqasini to'ldirish shartlari:

Test topshiriqlarida javob variantlarining faqat bittasi tanlanadi, ikki va undan ortiq tanlangan javoblar uchun ball berilmaydi.

Spetsifikatsiyada ko'rsatilgan mavzular quyidagi adabiyotlardan olingan:

1. Matematika 4 sinf darslik. I, II, III va IV qism. I.V.Repyova. Toshkent 2020.
2. Matematika 5 sinf darslik. I va II qism. B.Xaydarov. Toshkent 2020.
3. AHA! MATEMATIKA 5 sinf darslik va mashq daftari/ Erik Chan Chun Ming. Toshkent 2024.